

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : מועד קיץ (אוגוסט) תש"ף, 2020
היקף הבחינה : 2 יח"ל
מספר שאלון : 990402

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

ארגון ומינהל
(התנהגות ארגונית)
הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה, בשאלון זה ארבעה פרקים :

פרק ראשון :	$40 = (4 \times 10)$ נקודות
פרק שני :	$14 = (7 \times 2)$ נקודות
פרק שלישי :	$30 = (2 \times 15)$ נקודות
פרק רביעי :	$16 = (4 \times 4)$ נקודות
<hr/>	
סה"כ : 100 נקודות	

ג. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן :	פרטי מרכז ההשכלה :										
מספר הנבחן ברשימה : _____	שם המוסד : _____										
שם משפחה + פרטי : _____	שם היישוב : _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											שם מרכז הבחינה : _____

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

בהצלחה !

פרק ראשון (40 נקודות)

לפניכם 12 שאלות. עליכם לענות על עשר שאלות בלבד.
הקיפו בעיגול את התשובה המתאימה ביותר (לכל תשובה נכונה 4 נקודות).

1. רחל עובדת כמתכנתת בחברת תוכנה ואינה מרוצה מעבודתה. היא מרגישה כי היא משקיעה יותר זמן ומאמץ בעבודתה מאשר חברים אחרים בצוות, אך היא מקבלת משכורת נמוכה מהם, משום שהתחילה לעבוד בתקופת המיתון. לפי תיאורית ההוגנות, תגובה אפשרית של רחל תהיה:
 - א. להשקיע יותר שעות בעבודה
 - ב. להשקיע יותר באיכות העבודה
 - ג. להשקיע פחות באיכות העבודה
 - ד. תתנהג כרגיל כי היא לא משווה את עצמה לאחרים
2. בריאיון עבודה המרואיין:
 - א. צריך להיות צנוע
 - ב. צריך להתייחס למראיין בצורה חברית
 - ג. צריך להיות ענייני וממוקד
 - ד. צריך להשמיץ את המעביד הקודם
3. על פי גישת הניהול המדעי של טיילור:
 - א. יש להשקיע בפיתוח צוותים
 - ב. יש להאמין בעובד וביכולותיו
 - ג. יש לתת לעובד חופש להחליט בנושאי עבודתו
 - ד. אנשים מונעים על ידי שכר
4. שיתוף עובדים בהחלטות הוא דוגמה ל:
 - א. עידוד חומרי
 - ב. עידוד משולב
 - ג. עידוד מורלי
 - ד. כל התשובות נכונות

5. לפי התיאוריה של מאסלו כדי ליצור מוטיבציה לעבודה יש:
- א. להתייחס לעובד בכבוד
 - ב. להציב מטרות ברורות לעובד
 - ג. לתת לעובד קביעות בעבודה
 - ד. לספק את צורכי העובד המתאימים לשלב בו הוא נמצא

6. קבוצת עבודה פורמלית:

- א. נוצרת ביוזמת העובדים
- ב. עוסקת בייצור מוצר או שירות
- ג. מתבססת על יחסים בין אישיים
- ד. קיימת רק בארגונים גדולים

7. תיאוריה X ותיאוריה Y של מקרגור:

- א. מצמיחות עובדים חסרי יוזמה
- ב. מאמינות שמנהל צריך לפקח כל הזמן על העובדים
- ג. מתייחסות לגישות של מנהלים לגבי אופי העובדים והתייחסותם לעבודה
- ד. מתאימות רק למפעלי ייצור

8. מה מאפיין ארגון ביורוקרטי על פי מקס וובר?

- א. בחירה וקידום אנשים על בסיס חברות אישית
- ב. שיתוף עובדים בהחלטות
- ג. גמישות תפקודית
- ד. מערכת ברורה של סמכות ואחריות

9. נורמות:

- א. אינן משתנות עם השנים
- ב. נאכפות בצורה שווה על כל חברי הקבוצה
- ג. קובעות רק את מה שאסור
- ד. הן כללי התנהגות המצופים מחברי הקבוצה

10. על פי גישת המערכות הפתוחות, הסביבה הארגונית:

- א. תמיד יציבה ופשוטה
- ב. אינה משפיעה כלל על הארגון
- ג. מקיימת יחסי גומלין עם הארגון
- ד. לא מושפעת משינויים פוליטיים

11. המנהל מצהיר שבשל המשימות הרבות, כל העובדים נדרשים לעבוד שעות נוספות,

וכל החופשות בארגון בטלות למרות חופשת הקיץ. גישת המנהל היא:

- א. גישה הדוגלת בחשיבות המשימה ללא התחשבות באנשים
- ב. גישה הדוגלת בחשיבות המשימה וגם בהתחשבות באנשים
- ג. גישה המתחשבת באנשים ובשביעות רצונם
- ד. גישה לא מקצועית

12. מנהיג פורמלי:

- א. נבחר על ידי חבריו
- ב. הוא בעל סמכות הנובעת מהתפקיד
- ג. דואג תמיד רק לאינטרסים של העובדים
- ד. מתאים בעיקר לעובדים לא מקצועיים

פרק שני (14 נקודות)

לפניכם תשעה היגדים, **בחרו שבעה מתוכם**.

הקיפו בעיגול אחת משתי האפשרויות: "נכון" או "לא נכון"
(לכל תשובה נכונה 2 נקודות).

1. גישת הניהול המדעי רואה בעובד יצור חברתי. נכון/לא נכון
2. מנהיגות דמוקרטית מתחשבת בעובדים ובצרכים שלהם. נכון/לא נכון
3. שיפור מתמיד במוצר ובקרה צמודה לייצור הם חלק מ-T.Q.M. נכון/לא נכון
4. בכתבת קורות חיים צריך "למכור" את עצמכם. נכון/לא נכון
5. מנהיג כריזמטי עלול להתגלות כמסוכן. נכון/לא נכון
6. המנהיגות בארגונים אופיינית רק למנהלים. נכון/לא נכון
7. השתלבות בקבוצת עבודה חשובה מבחינה חברתית אך לא משימתית. נכון/לא נכון
8. מנהיג בלתי פורמלי ממונה על ידי ההנהלה. נכון/לא נכון
9. גישת יחסי אנוש מתבסס על ההנחה כי אנשים מונעים מתגמול מורלי. נכון/לא נכון

פרק שלישי (30 נקודות)

לפניכם שלושה נושאים. בחרו שני נושאים מתוכם.

בשני הנושאים שבחרתם - חשוב להקפיד לענות על כל השאלות הכלולות בהם (לכל נושא מלא נכון - 15 נקודות). **את התשובות לנושאים יש לכתוב במחברת הבחינה.**

נושא ראשון – מוטיבציה

איתי סיים את לימודיו בתחום המחשבים בהצטיינות יתרה, והוא מתלבט בין שתי הצעות עבודה. ההצעה הראשונה מחברה גדולה וידועה בתחומה. שכר העבודה אינו גבוה במיוחד, אולם בחברה דואגים לארוחות בוקר וצהריים לעובדים ולאחר שנת עבודה הוא צפוי לקבל קביעות. ההצעה השנייה היא מחברת סטארט-אפ קטנה, לא ידועה ועדיין לא רווחית. השכר בה גבוה, האנשים צעירים ומוצאים חן בעיניו, ונראה כי העבודה מעניינת ומאתגרת ותאפשר לו למצות את יכולותיו.

1. על פי פירמידת הצרכים של מאסלו

- א. אילו צרכים מספקת ההצעה הראשונה? פרטו והדגימו מהקטע. (4 נק')
- ב. אילו צרכים מספקת ההצעה השנייה? פרטו והדגימו מהקטע. (4 נק')

2. איתי החליט לקבל את ההצעה השנייה ולעבוד בחברת הסטארט-אפ. בהתחלה הוא ביצע מספר שגיאות, אך באמצעות ביקורת בונה שקיבל מהמנהל למד לשפר את ביצועיו וקיבל שבחים רבים על התקדמותו בעבודה. בשיחה מסכמת בסוף השנה המנהל הביע את שביעות רצונו מאיתי, וכאות להערכתו העניק לו רכב צמוד מטעם החברה.

- א. מהו עידוד חומרי ומהו עידוד מורלי? (3 נק')
- ב. הדגימו מהקטע עידוד חומרי אחד ועידוד מורלי אחד. (4 נק')

נושא שני – השתלבות בעולם העבודה

סופי ורחל ישבו בבית הקפה השכונתי ודנו בדרכים שונות לחיפוש עבודה.
סופי: "אני מאמינה בגישה ישירה. אני אכנס לחנויות במרכז המסחרי ואשאל אם הם זקוקים לעובדת".

רחל: "אני חושבת שהשיטה המוצלחת ביותר היא למצוא עבודה באמצעות חברים. אני אתקשר לבני משפחה ומכרים, אספר להם שאני בין עבודות ואבקש את עזרתם בחיפוש עבודה".

1. א. הסבירו באיזו שיטה לחיפוש עבודה תשתמש סופי ובאיזו שיטה תשתמש רחל.
הדגימו מהקטע. (4 נק')
ב. הציגו יתרון אחד לשיטה של סופי ויתרון אחד לשיטה של רחל. (4 נק')
ג. הציגו שתי דרכים נוספות למציאת עבודה. (3 נק')
2. רחל הוזמנה לריאיון עבודה לתפקיד רכזת הדרכה במפעל.
הציגו שני כללים שסייעו לרחל להתנהל נכון בריאיון העבודה. (4 נק')

נושא שלישי – מנהיגות

אריאל מונה למנהל מחלקת ייצור במפעל גדול. סגנון מנהיגותו מושפע מגישות ניהול מתקדמות הרואות בעובד משאב יקר ערך, ומוקד ידע שיש לטפח ולשמור עליו.
בהתאם לכך, הוא משתף את העובדים בתכנון העבודה ואף מתייעץ איתם בתהליך קבלת ההחלטות. חברי הקבוצה אחראיים להוציא את ההחלטות שהתקבלו אל הפועל, ותפקידו של אריאל מצטמצם לתפקידי הפעלה, תיאום ופיקוח.

1. א. מהו מנהיג דמוקרטי ומהו מנהיג סמכותי (אוטוקרטי)? (5 נק')
ב. האם אריאל הוא מנהיג דמוקרטי או מנהיג סמכותי? נמקו מהקטע. (4 נק')
ג. הציגו יתרון אחד וחסרון אחד לסוג המנהיגות שבחרתם בסעיף ב'. (6 נק')

פרק רביעי (16 נקודות)

לפניכם שישה היגדים, **בחרו ארבעה מתוכם**.

הסבירו את הטענה/האמירה המוצגת בהיגד (לכל תשובה נכונה 4 נקודות).

1. בעיית הנאמנות הכפולה קיימת אצל מנהלים.

הסבירו:

2. בריאיון יש חשיבות לשפת הגוף.

הסבירו:

3. אחת הדרכים המומלצות לאיתור מקומות עבודה היא להסתייע בקשרים חברתיים.

הסבירו:

4. קבוצת עבודה מפעילה לחץ על חברה כדי שלא יסוו מהנורמה.

הסבירו:

5. הנחתו של מקרגור היא שעובד מתנהג בהתאם לציפיות של המנהל שלו.

הסבירו:

6. בשעת משבר נעדיף מנהיגות אוטוקרטית (סמכותית).

הסבירו:

בהצלחה!